JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS

PHILIPPE LÉGER

7 päivänä huhtikuuta 2005 [1]

1. Käsiteltävinä olevissa asioissa Belgian Conseil d'État pyytää yhteisöjen tuomioistuinta tulkitsemaan EY 49 artiklaa ja kilpailusta telepalvelumarkkinoilla 28 päivänä kesäkuuta 1990 annetun komission direktiivin 90/388/ETY, [2] sellaisena kuin se on muutettuna direktiivillä 96/2/EY [3] (jäljempänä direktiivi), 3 c artiklaa. Se kysyy, ovatko kyseiset artiklat esteenä sellaiselle kunnalliselle säännöstölle, jolla otetaan käyttöön GSM-järjestelmän (Global system for mobile communications) lähetysantenneista, -mastoista ja -pylväistä kannettava vuosittainen vero.

I Kyseessä oleva kansallinen säännöstö ja pääasiat

2. Pääasioissa on kyse kahdesta päätöksestä. Ensimmäisen päätöksen antoi Schaerbeekin kunnanvaltuusto 8.10.1997 pitämässään istunnossa. Siinä säädetään verovuosien 1997–1999 osalta verosta, joka kannetaan vuosittain "ulkoantenneista" eli lautasantenneista ja GSM-järjestelmän linkkiantenneista. Antennin omistajalta kannettavan veron määräksi vahvistettiin 100 000 Belgian frangia (BEF) (eli 2 478,94 euroa) GSM-linkkiantennien osalta ja 5 000 BEF (eli 123,95 euroa) lautasantennien osalta.

3. Toisen päätöksen antoi Fléronin kunnanvaltuusto 27.1.1998. Siinä säädetään verosta, joka kannetaan 1.1.1998 alkaen vuosittain ja kolmen vuoden ajan GSM-järjestelmän lähetysantenneista, -mastoista ja -pylväistä. Myös tämä vero kannetaan antennin omistajalta, ja myös sen määränä on 100 000 BEF (eli 2 478,94 euroa) antennilta.

4. Belgiaan sijoittautuneet matkapuhelinoperaattorit, tässä tapauksessa Mobistar SA (jäljempänä Mobistar) ja Belgacom Mobile SA (jäljempänä Belgacom Mobile), ovat riitauttaneet kyseiset kaksi päätöstä Conseil d'État'ssa. Nämä kaksi operaattoria vaativat riidanalaisten verojen kumoamista vetoamalla erityisesti siihen, että ne ovat EY 49 artiklan ja direktiivin 3 c artiklan vastaisia,

1 — Alkuperäinen kieli: ranska.

2 — EYVL L 192, s. 10.

3 — Direktiivin 90/388/ETY muuttamisesta matkaviestinnän ja henkilökohtaisen viestinnän osalta 16 päivänä tammikuuta 1996 annettu komission direktiivi (EYVL L 20, s. 59).

koska niillä lainvastaisesti rajoitetaan kyseisten operaattoreiden televerkon kehittämistä ja matkapuhelinpalvelujen tarjoamisen vapautta.

II Yhteisön lainsäädäntö

5. Direktiivillä pyritään televiestintäalan vapauttamiseen. Direktiivi annettiin EY:n perustamissopimuksen 90 artiklan 3 kohdan (josta on tullut EY 86 artiklan 3 kohta) nojalla, ja aluksi siinä vaadittiin muiden telepalvelujen kuin satelliittipalvelujen, matkaviestinliikenteen ja puhelinliikenteen toimittamista koskevien erityis- ja yksinoikeuksien peruuttamista.

6. Direktiiviä on myöhemmin muutettu useaan otteeseen siten, että sen soveltamisalaan sisällytettiin satelliittiviestintä vuonna 1994, [4] matkaviestintää ja henkilökohtaista viestintää koskevat palvelut ja järjestelmät vuonna 1996 [5] sekä myös vuonna 1996 kaikki puhelin- ja telepalvelut, mukaan lukien näiden palvelujen tarjoamisessa tarvittavien verkkojen perustaminen ja hyödyntäminen. [6]

7. Erityisesti matkaviestinliikenteen osalta on todettava, että vuonna 1996 tehdyllä ensimmäisellä muutoksella pyrittiin antamaan operaattoreille mahdollisuus hyödyntää ja kehittää matkaviestinverkkoaan toimilupiensa ja valtuutustensa mukaisiin toimintoihin sekä valita vapaasti niiden taustalla oleva infrastruktuuri. [7] Tällaista toimenpidettä pidettiin olennaisen tärkeänä olemassa olleiden kilpailun vääristymien poistamiseksi ja erityisesti sen vuoksi, että operaattorit voisivat hallita kustannuksiaan. [8] Siksi direktiivin 3 c artiklassa, joka lisättiin siihen direktiivillä 96/2, säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on varmistettava, että poistetaan matkaviestinjärjestelmien ja henkilökohtaisten viestinjärjestelmien operaattoreiden oman infrastruktuurin rakentamista, kolmansien infrastruktuurien käyttöä sekä perusrakenteiden, muiden laitteiden ja paikkojen käyttöä koskevat rajoitukset, lukuun ottamatta heidän toimilupansa tai valtuutuksensa mukaisen toiminnan infrastruktuurien käyttörajoituksia."

4 — Direktiivien 88/301/ETY ja 90/388/ETY muuttamisesta erityisesti satelliittiviestinnän osalta 13 päivänä lokakuuta 1994 annettu komission direktiivi 94/46/EY (EYVL L 268, s. 15).

5 — Direktiivi 96/2.

6 — Täydellisen kilpailun toteuttamista televiestintämarkkinoilla pohjustavan direktiivin 90/388/ETY muuttamisesta 13 päivänä maaliskuuta 1996 annettu komission direktiivi 96/19/EY (EYVL L 74, s. 13). Direktiiviä 90/388 on muutettu myös direktiivin 90/388/ETY muuttamisesta kaapelitelevisioverkkojen käyttöä jo vapautettujen telepalveluiden tarjontaan koskevien rajoitusten poistamiseksi 18 päivänä lokakuuta 1995 annetulla komission direktiivillä 95/51/EY (EYVL L 256, s 49) ja direktiivin 90/388/ETY muuttamisesta sen varmistamiseksi, että operaattorin omistamat televerkot ja kaapelitelevisioverkot ovat erillisiä oikeudellisia yksiköitä, 23 päivänä kesäkuuta 1999 annetulla komission direktiivillä 1999/64/EY (EYVL L 175, s. 39).

7 — Direktiivin 96/2 johdanto-osan ensimmäinen perustelukappale.

8 — Idem.

8. Osa näiden säädösten mukaisesta sääntelystä on myöhemmin muutettu ja korvattu kilpailusta sähköisten viestintäverkkojen ja -palvelujen markkinoilla 16 päivänä syyskuuta 2002 annetulla komission direktiivillä 2002/77/EY.[9] Tätä viimeksi mainittua direktiiviä ei kuitenkaan voida ajallisesti soveltaa käsiteltävinä olevissa asioissa.

III Ennakkoratkaisupyynnöt

9. Conseil d'État on saanut käsiteltäväkseen Belgacom Mobilen ja Mobistarin nostamat kanteet, ja se selittää, että yhtäältä riidanalaisten päätösten ja toisaalta direktiivin 96/2 välisen yhteensoveltuvuuden arviointi, siltä osin kuin kyseisessä direktiivissä kielletään rajoittamasta matkaviestinverkkojen kehittämistä, edellyttää käsitteen "rajoitus" tulkintaa.

10. Conseil d'État toteaa, että vaikka kyseistä käsitettä ei määritellä direktiivin 96/2 1 artiklassa eikä myöskään sen 3 c artiklassa, sen johdanto-osan perustelukappaleet näyttävät osoittavan, että tarkoitetut rajoitukset ovat vain teknisluonteisia: näin ollen näissä perustelukappaleissa mainitaan esimerkiksi mahdollisuus poistaa rajoitukset, jotka koskevat matkaviestinverkko-operaattoreiden vapautta hyödyntää ja kehittää verkkoaan (ensimmäinen perustelukappale), ja se seikka, että toimilupien myöntämiseen kohdistuu teknisiä rajoituksia, kuten kielto käyttää muiden kuin teleorganisaatioiden järjestämää infrastruktuuria (neljäs perustelukappale).

11. Conseil d'État korostaa, että minkään perusteella ei kuitenkaan voida päätellä, että ne rajoitukset, jotka jäsenvaltioiden on poistettava, olisivat yksinomaan teknisluonteisia ja että direktiivin 96/2 johdanto-osassa esitetty teknisten rajoitusten luettelo olisi tyhjentävä: direktiivin 3 c artikla nimittäin koskee nimenomaisesti kaikkia infrastruktuuriin kohdistuvia rajoituksia, joten on edelleen perusteltua pitää epävarmana sitä, voiko tämä artikla koskea myös matkaviestinnän infrastruktuureihin sovellettavia verotuksellisia toimenpiteitä.

12. Conseil d'État lisää, että riidanalaisten verojen ja yhteisön primaarioikeuden, tässä tapauksessa EY 49 artiklan, välinen yhteensoveltuvuus on ongelmallinen kysymys.

13. Näin ollen Conseil d'État on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää yhteisöjen tuomioistuimelle seuraavat kaksi ennakkoratkaisukysymystä:

"1) Onko EY — — 49 artiklaa tulkittava siten, että se on esteenä sille, että kansallisen tai paikallishallinnon elimen

9 — EYVL L 249, s. 21.

antaman säännöstön nojalla verotetaan sellaisia matkaviestinjärjestelmien ja henkilökohtaisten viestinjärjestelmien infrastruktuureja, joita käytetään toimilupien ja valtuutusten mukaisten toimintojen hyödyntämisessä?

2) Onko — — direktiivin — — 3 c artikla, — — siltä osin kuin tämä artikla koskee 'rajoitusten' poistamista, esteenä sille, että kansallisen tai paikallishallinnon elimen antaman säännöstön nojalla verotetaan sellaisia matkaviestinjärjestelmien ja henkilökohtaisten viestinjärjestelmien infrastruktuureja, joita käytetään toimilupien ja valtuutusten mukaisten toimintojen hyödyntämisessä?"

IV Asian tarkastelu

14. Vaikka molemmat Conseil d'État'n esittämät kysymykset koskevatkin yksinomaan EY 49 artiklaa ja direktiivin 3 c artiklaa, pääasiat on mielestäni ratkaistava, kuten yhteisöjen tuomioistuimessa esitetyissä kannanotoissakin on korostettu, ottamalla huomioon myös toinen käsiteltävinä olevissa asioissa sovellettava säädös, nimittäin telepalvelualan yleisten valtuutusten ja yksittäisten toimilupien yhteisistä puitteista 10 päivänä huhtikuuta 1997 annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 97/13/EY. [10]

15. Kuten kyseisen direktiivin johdantoosasta ilmenee, [11] tämä direktiivi kuuluu toimiin, joita lainsäätäjä on antanut sen varmistamiseksi, että telepalvelut ja televiestintäinfrastruktuurit vapautetaan täydellisesti 1.1.1998 mennessä. Tätä varten direktiivissä 97/13 luodaan yhteiset puitteet, joita on sovellettava jäsenvaltioiden myöntämiä yleisiä valtuutuksia ja yksittäisiä toimilupia koskeviin järjestelmiin telepalvelujen alalla: direktiivin mukaan uusien toimijoiden markkinoille tulon merkittäväksi helpottamiseksi [12] näiden järjestelmien on perustuttava puolueettomiin, avoimiin, ketään syrjimättömiin ja oikeasuhtaisiin perusteisiin. [13] Tämän osalta direktiivissä 97/13 on verosäännöksiä, joilla pyritään edistämään kilpailua ja rajoittamaan sellaisia veroja tai maksuja, joita jäsenvaltiot voivat vaatia telealan yrityksiltä.

10 — EYVL L 117, s. 15. Direktiivin 97/13 25 artiklan mukaan jäsenvaltioiden oli saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan "viipymättä ja viimeistään 31 päivänä joulukuuta 1997". Tämän direktiivin voimaantulopäivän, 27.5.1997, ja sen täytäntöönpanolle varatun määräajan päättymispäivän, 31.12.1997, välisestä ajanjaksosta palautan vain mieleen, että oikeuskäytännön mukaan jäsenvaltioiden on tämän määräajan kuluessa "pidätyttävä antamasta säännöksiä, jotka ovat omiaan vakavasti vaarantamaan direktiivissä säädetyn tavoitteen toteuttamisen" (asia C-129/96, Inter-Environnement Wallonie, tuomio 18.12.1997, Kok. 1997, s. I-7411, 45 kohta).

11 — Ensimmäinen, kolmas ja viides perustelukappale.

12 — Viides perustelukappale.

13 — Toinen ja kolmas perustelukappale.

16. Tästä seuraa, että kun jäsenvaltiot päättävät kantaa, kuten käsiteltävinä olevissa asioissa, veroja sellaisilta matkapuhelinoperaattoreilta, joilla on valtuutus tai yksittäinen toimilupa, [14] niiden on noudatettava direktiivin 97/13 säännöksiä. Tämä direktiivi siis on pääasioiden ratkaisemisen kannalta merkityksellinen, koska se saattaa yksinään johtaa siihen, että Conseil d'État'n on jätettävä soveltamatta riidanalaisia kunnallisia päätöksiä. Yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti [15] ehdotan siis, että Conseil d'État'lle esitetään kaikki seikat, jotka ovat tarpeen kyseisen direktiivin tulkitsemiseksi.

A *Direktiivi 97/13*

17. Direktiivin 97/13 pääasian kannalta merkitykselliset säännökset, sisältyvät sen 6 ja 11 artiklaan.

18. Kyseisen 6 artiklan otsikkona on "Yleisiin valtuutuksiin liittyvistä menettelyistä perittävät maksut". Siinä säädetään seuraavaa:

"Jäsenvaltioiden on varmistettava, että valtuutusmenettelyjen osana yrityksiltä perittävillä maksuilla on ainoastaan tarkoitus kattaa sovellettavan yleisen valtuutuksen myöntämisestä, käsittelystä, valvonnasta ja täytäntöönpanosta aiheutuvat hallinnolliset kulut, sanotun kuitenkaan rajoittamatta liitteen mukaisia yleispalvelun tarjoamiseen liittyviä maksuja. Näitä maksuja koskevat tiedot on julkaistava asianmukaisella ja riittävän yksityiskohtaisella tavalla, jotta ne ovat helposti saatavilla."

19. Direktiivin 97/13 11 artiklan otsikkona on "Yksittäisistä toimiluvista perittävät maksut". Siinä säädetään seuraavaa:

"1. Jäsenvaltioiden on varmistettava, että osana valtuutusmenettelyä yrityksille määrättävillä maksuilla pyritään ainoastaan kattamaan sovellettavan yksittäisen toimiluvan myöntämisestä, käsittelystä, valvonnasta ja toimeenpanosta aiheutuvat hallinnolliset kulut. Yksittäistä toimilupaa koskevien maksujen on oltava suhteessa tehtyyn työhön, ja ne on julkaistava aiheellisella ja riittävän yksityiskohtaisella tavalla niiden saattamiseksi helposti saataville.

14 — Asiakirja-aineistosta ilmenee, että televiestintäasioista vastaava ministeri myönsi GSM-verkon perustamiseen ja hyödyntämiseen Belgiassa yksittäisen toimiluvan Mobistarille 27.11.1995 (ks. Mobistarin esittämien kirjallisten huomautusten 3 kohta) ja Belgacom Mobilelle 2.7.1996 (ks. Belgacom Mobilen esittämien kirjallisten huomautusten 1 kohta ja GSM-matkapuhelinverkon hyödyntämistä koskevan toimiluvan myöntämisestä Belgacom Mobilelle 2.7.1996 tehty kuninkaan päätös (arrêté royal, du 2 juillet 1996, octroyant à la société Belgacom Mobile une autorisation pour l'exploitation du réseau de mobilophonie GSM), joka sisältyy kyseisten huomautusten liitteeseen 1).

15 — Yhteisöjen tuomioistuin nimittäin katsoo vakiintuneessa oikeuskäytännössään, että voidakseen antaa ennakkoratkaisukysymyksen esittäneelle kansalliselle tuomioistuimelle hyödyllisen vastauksen yhteisöjen tuomioistuin saattaa joutua ottamaan huomioon sellaisia yhteisön oikeuden säännöksiä, joihin kyseinen kansallinen tuomioistuin ei ole kysymyksessään viitannut (ks. erityisesti asia 35/85, Tissier, tuomio 20.3.1986, Kok. 1986, s. 1207, 9 kohta; asia C-107/98, Teckal, tuomio 18.11.1999, Kok. 1999, s. I-8121, 39 kohta; asia C-265/01, Pansard ym., tuomio 16.1.2003, Kok. 2003, s. I-683, 19 kohta ja asia C-271/01, COPPI, tuomio 22.1.2004, Kok. 2004, s. I-1029, 27 kohta).

2. Sen estämättä, mitä 1 kohdassa säädetään, jäsenvaltiot voivat, jos käytettävät voimavarat ovat niukat, sallia, että niiden kansalliset sääntelyviranomaiset perivät maksuja, joilla pyritään varmistamaan näiden voimavarojen mahdollisimman tehokas käyttö. Näiden maksujen on oltava ketään syrjimättömiä, ja niissä on erityisesti otettava huomioon tarve edistää uusien palvelujen ja kilpailun kehittymistä."

20. Yhteisöjen tuomioistuin täsmensi näiden säännösten sisältöä ja soveltamisalaa yhdistetyissä asioissa Albacom ja Infostrada 18.9.2003 antamassaan tuomiossa. [16]

21. Näissä asioissa oli kyseessä sellainen Italian laki, [17] jonka mukaan televiestintäverkkojen asentamisesta ja tarjoamisesta sekä puhelinpalvelujen, matkaviestinnän ja henkilökohtaisen viestinnän palvelujen tarjoamisesta oli suoritettava maksu. Tämä maksu perittiin telepalveluja koskevien toimi- tai käyttölupien haltijoilta. Sen suuruus laskettiin prosenttiosuutena edellisen vuoden aikana toimitettuihin palveluihin ja suorituksiin liittyneestä liikevaihdosta, ja se oli 3 prosenttia vuonna 1999, 2,7 prosenttia vuonna 2000, 2,5 prosenttia vuonna 2001, 2 prosenttia vuonna 2002 ja 1,5 prosenttia vuonna 2003.

16 — Yhdistetyt asiat C-292/01 ja C-293/01, Albacom ja Infostrada, tuomio 18.9.2003 (Kok. 2003, s. I-9449).

17 — Kyseessä oli julkisten varojen käyttöä taloudellisen vakauden ja kehityksen turvaamiseksi koskevista toimenpiteistä 23.12.1998 annetun lain nro 448 (vuoden 1999 verolaki) (GURI nro 302, Supplemento ordinario, 29.12.1998, s. 5) 20 §:n 2 momentti.

22. Albacom-yhtiö ja Infostrada-yhtiö olivat yksittäisten toimilupien haltijoita, ja ne riitauttivat kyseisen maksun, koska ne pitivät sitä direktiivin 97/13 11 artiklan vastaisena.

23. Yhteisöjen tuomioistuin totesi ennakkoratkaisumenettelyssä, ettei riidanalainen maksu kuulunut niihin tapauksiin, joista säädetään direktiivin 97/13 6 ja 11 artiklassa: sillä ei pyritty kattamaan valtuutusmenettelystä aiheutuvia hallinnollisia kuluja eikä varmistamaan niukkojen voimavarojen käyttöä eikä myöskään rahoittamaan yleispalvelua näissä säännöksissä tarkoitetulla tavalla. [18]

24. Italian hallituksen mukaan riidanalainen maksu ei kuitenkaan ollut kielletty. Se väitti, että koska direktiivin 97/13 11 artiklan 2 kohdassa sallitaan jäsenvaltioiden periä lisämaksuja, jos käytettävät voimavarat ovat niukat, niiden on voitava periä myös sellaisia lisämaksuja, joiden tarkoituksena on, kuten käsiteltävinä olevissa asioissa, osallistua sellaisiin investointeihin, jotka valtio tekee televiestintäalan vapauttamiseksi. [19]

18 — Em. yhdistetyt asiat Albacom ja Infostrada, tuomion 24–28 kohta.

19 — Ibidem, tuomion 31 ja 32 kohta.

25. Yhteisöjen tuomioistuin hylkäsi tämän väitteen kahdesta syystä. Se totesi ensinnäkin, että direktiivin 97/13 11 artiklan sanamuoto edellyttää suppeaa tulkintaa. [20] Kyseisen 11 artiklan 1 kohdassa nimittäin säädetään nimenomaan, että jäsenvaltioiden on varmistettava, että osana valtuutusmenettelyä yrityksille määrättävillä maksuilla pyritään ainoastaan kattamaan toimilupajärjestelmän aiheuttamaan työhön liittyvät hallinnolliset kulut, ja tähän yleissäännökseen nähden kyseisen 11 artiklan 2 kohtaan sisältyy varaus, joka koskee ainoastaan sitä tapausta, että käytettävät voimavarat ovat niukat.

26. Yhteisöjen tuomioistuin katsoi toiseksi, että jos jäsenvaltiot voisivat vapaasti päättää niistä veroluonteisista maksuista, joita televiestintäyrityksiltä peritään valtuutusmenettelyjen osana, direktiivin 97/13 mukaisilta yhteisiltä puitteilta vietäisiin tehokas vaikutus. [21] Näillä puitteilla nimittäin pyritään yhdenmukaistamaan valtuutusmenettelyihin liittyvien sellaisten maksujen luonne ja laajuus, joita jäsenvaltiot voivat määrätä kyseisen alan yrityksille, ja niiden tavoitteena on poistaa telepalvelujen tarjoamisen vapauteen kohdistuvat esteet ja helpottaa merkittävästi uusien toimijoiden tuloa markkinoille. [22]

Näin ollen yhteisöjen tuomioistuin katsoi, että jos Italian tasavallan sallittaisiin pysyttää riidanalainen maksu voimassa, vapauttamismenettelylle otettaisiin uudelleen käyttöön merkittävä este, mikä olisi siis vastoin direktiivin 97/13 tavoitteita.

27. Tästä seuraa, että niiden maksujen luettelo, joita jäsenvaltiot voivat määrätä televiestintäyrityksille valtuutusmenettelyjen tai itse valtuutusten osana, on luonteeltaan tyhjentävä: kyseessä oleva maksu on kielletty, jos se ei kuulu johonkin niistä luokista, joista direktiivissä 97/13 säädetään.

28. Käsiteltävinä olevissa asioissa on varmaa, etteivät riidanalaiset verot kuulu mihinkään niistä tapauksista, joista direktiivin 97/13 6 ja 11 artiklassa nimenomaisesti säädetään.

29. Schaerbeekin ja Fléronin kunnat nimittäin selittivät huomautuksissaan, että riidanalaisten päätösten kaksi tavoitetta eivät ole

20 — Ibidem, tuomion 33 ja 34 kohta.

21 — Ibidem, tuomion 38 kohta. Ks. tämän osalta myös julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin tässä asiassa antama ratkaisuehdotus (52 kohta).

22 — Em. yhdistetyt asiat Albacom ja Infostrada, tuomion 35–37 kohta.

merkitykseltään samoja.[23] Ensimmäinen ja pääasiallinen tavoite on luonteeltaan täysin verotuksellinen: kunnat pyrkivät hankkimaan riittävät tulot voidakseen kattaa kaikki toiminnastaan aiheutuvat menot. Fléronin kunta jopa korosti tämän osalta, että riidanalaisilla veroilla on samat ominaisuudet kuin millä tahansa muullakin verolla siinä mielessä, että niitä kannetaan verovelvolliselta pelkästään sillä perusteella, että tämä harjoittaa tiettyä ammattia tai toimintaa. Riidanalaisten päätösten toinen ja toissijainen tavoite liittyy ympäristöön: kunnat haluavat välttää ulkoantennien määrän nopean kasvun alueellaan ja saada korvausta siitä esteettisestä haitasta, jonka näiden antennien esiintyminen aiheuttaa.

30. On siis selvää, etteivät riidanalaiset verot kuulu yhteenkään niistä kolmesta luokasta, joista direktiivin 97/13 6 ja 11 artiklassa säädetään: niillä ei pyritä kattamaan valtuutusmenettelystä tai toimilupien myöntämisestä aiheutuvia hallinnollisia kuluja eikä osallistumaan yleispalvelun rahoitukseen eikä myöskään varmistamaan direktiivin 97/13 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen niukkojen voimavarojen käyttöä.

31. Asiakirja-aineistosta sitä paitsi ilmenee, että nämä kolme kululuokkaa katetaan muilla maksuilla, joista säädetään GSM-matkapuhelinverkkojen perustamisesta ja hyödyntämisestä 7.3.1995 tehdyssä kuninkaan päätöksessä (arrêté royal, du 7 mars 1995, relatif à l'établissement et à l'exploitation de réseaux de mobilophonie GSM),[24] sellaisena kuin se on muutettuna.[25] Tämän päätöksen 15 §:n 1 momentissa säädetään näin ollen, että niiden operaattoreiden, joilla on valtuutus, on maksettava vuosimaksuna 10 000 000 BEF (eli 247 893,52 euroa) "valtuutuksen hallintokulujen" kattamiseksi ja 1 000 000 BEF (eli 24 789,35 euroa) "taajuuksien käyttöön saattamisesta aiheutuvien kulujen" kattamiseksi. Kuninkaan päätöksen 15 a §:ssä säädetään lisäksi, että niiden operaattoreiden, joilla on valtuutus, on osallistuttava yleistä telepalvelua koskevan rahaston rahoitukseen voimassa olevien lakien ja asetusten mukaisesti.

32. Tästä seuraa, että riidanalaiset verot eivät kuulu direktiivissä 97/13 sallittuihin maksuluokkiin.

33. Euroopan yhteisöjen komissio väitti kuitenkin istunnossa, että riidanalaisia veroja voidaan pitää maksuina, joilla pyritään varmistamaan kyseisen direktiivin 11 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen niukkojen voimavarojen mahdollisimman tehokas käyttö, voimavarojen, jotka komission mukaan

23 — Ks. Schaerbeekin kunnan esittämät kirjalliset huomautukset (s. 14–17) ja Fléronin kunnan esittämät kirjalliset huomautukset (s. 8).

24 — Moniteur belge 8.4.1995; jäljempänä kuninkaan päätös.

25 — Ks. Belgacom Mobilen esittämien kirjallisten huomautusten liite 2.

koostuvat käsiteltävinä olevissa tapauksissa GSM-järjestelmän lähetysantenneista.

34. Tätä väitettä ei mielestäni voida hyväksyä. Vaikka nimittäin direktiiviin 97/13 sisältyvä niukkojen voimavarojen käsite koskeekin ensisijaisesti muita seikkoja, kuten käytettävissä olevia numeroja tai, kuten kuninkaan päätöksessä, radiotaajuuksia,[26] käsiteltävinä olevissa asioissa on varmaa, että riidanalaisia veroja ei otettu käyttöön sen varmistamiseksi, että eri matkapuhelinoperaattorit käyttäisivät yhteisiä GSM-lähetysantenneja. Edellä jo todettiin, että nämä verot otettiin pääasiallisesti käyttöön verotulojen hankkimiseksi ja toissijaisesti korvaukseksi näiden antennien esiintymisen aiheuttamista esteettisistä ja ympäristöhaitoista.

35. Komissio väitti istunnossa myös, ettei edellä mainituissa yhdistetyissä asioissa Albacom ja Infostrada annettua tuomiota voida soveltaa käsiteltävinä olevissa asioissa. Se palautti mieleen, että direktiivin 97/13 6 ja 11 artiklaa sovelletaan ainoastaan "valtuutusmenettelyjen osana" perittäviin maksuihin ja että kyseisissä yhdistetyissä asioissa toimiluvan hallussapidon ja riidanalaisen maksun välillä oli suora yhteys: kyseessä ollut maksu nimittäin perittiin televiestintäyrityksiltä pelkästään sillä perusteella, että niillä oli toimilupa. Komission mukaan tällaista yhteyttä ei ole käsiteltävinä olevissa asioissa, koska riidanalaista veroa ei peritä toimiluvan haltijalta vaan antennin omistajalta.

36. Olen Mobistarin kanssa samaa mieltä siitä, että tällaiset perustelut ovat liian formalistisia. On nimittäin selvää, että käytännössä ne henkilöt, jotka ovat GSM-lähetysantennien omistajia, ovat myös direktiivissä 97/13 tarkoitetun toimiluvan tai valtuutuksen haltijoita. Komissio ei sitä paitsi ole maininnut yhtäkään esimerkkiä tapauksista, joissa matkapuhelinliikenteen infrastruktuuri olisi muun kuin sellaisen henkilön hallussa, jolla on lupa perustaa matkapuhelinverkko ja hyödyntää sitä valtuutuksen tai toimiluvan nojalla.

37. Näin ollen katson, että direktiivin 97/13 säännökset ovat esteenä sille, että riidanalaiset verot pysytetään voimassa.

B *EY 49 artikla ja direktiivin 3 c artikla*

38. Edellä esitetystä seuraa, että kysymykset, jotka Conseil d'État on esittänyt EY 49 artiklan ja direktiivin 3 c artiklan tulkinnasta, ovat tulleet merkityksettömiksi.

26 — Ks. vastaavasti julkisasiamies Ruiz-Jarabo Colomerin esittämä ratkaisuehdotus yhteisöjen tuomioistuimessa vireillä olevissa yhdistetyissä asioissa C-327/03 ja C-328/03, ISIS Multimedia Net ja Firma 02, 29–32 kohta.

V Ratkaisuehdotus

39. Edellä esitetyn perusteella ehdotan siis, että yhteisöjen tuomioistuin vastaa Conseil d'État'n esittämiin ennakkoratkaisupyyntöihin seuraavasti:

Telepalvelualan yleisten valtuutusten ja yksittäisten toimilupien yhteisistä puitteista 10 päivänä huhtikuuta 1997 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 97/13/EY säännöksiä ja erityisesti sen 11 artiklaa on tulkittava siten, että nämä säännökset ovat esteenä sellaiselle kunnalliselle säännöstölle, jolla otetaan käyttöön matkaviestinnän ja henkilökohtaisen viestinnän infrastruktuureista kannettava vuosittainen vero, kun infrastruktuurin omistaja on kyseisissä säännöksissä tarkoitetun toimiluvan haltija.